

NORGES HØYESTERETT

Den 30. juni 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-01319-A, (sak nr. 2011/583), straffesak, anke over dom,

A (advokat Gunnar K. Hagen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Ingunn Fossgard)

STEMMEGIVNING:

- (1) Kst. dommer **Akerlie**: Saken gjelder utmåling av straff for rettsstridig å ha gjengjeldt en forklaring en polititjenestemann hadde avgitt til retten.
- (2) Statsadvokatene i Hedmark og Oppland statsadvokatembeter satte den 8. juli 2010 A, født 21. juli 1955, under tiltale for overtredelse av straffeloven § 132 a første ledd bokstav b, jf. andre ledd, jf. fjerde ledd første straffalternativ. Grunlaget var beskrevet slik:

”Natt til lørdag 13. mars 2010 angivelig fra bopel på ---- i X kommune, ringte han flere ganger til politibetjent B, fordi B i et rettsmøte i Solør tingrett i januar 2006 hadde opplyst at det forelå opplysninger om at han hadde drevet med spritsmugling. I en av telefonsamtalene uttalte han ’kanskje jeg skal komme hjem til deg. Kanskje jeg skal ta med meg ei tante og komme hjem til deg. Er du hjemme? Jeg vet hvor du holder til så jeg skal nok finne deg’, eller lignende. Han sendte videre to tekstmeldinger til B hvor det stod ’Du er ingenting’ og ’Må være enig med alle at du er ei pingle Bare liker plage alle, din stakkar’.”
- (3) Ved Sør-Østerdal tingretts dom 23. november 2010 ble A frifunnet. Påtalemyndigheten anket frifinnelsen til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.

- (4) Eidsivating lagmannsrett avsa 4. mars 2011 dom med slik domsslutning:
- ”A født 21. juli 1955 dømmes for overtredelse av straffeloven 132 a første ledd b, jf annet ledd, jf fjerde ledds første straffealternativ til en straff av fengsel 21 – enogtyve – dager.”**
- (5) Domfelte har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Domfelte har gjort gjeldende at det bør reageres med en betinget fengselsstraff.
- (6) *Jeg er kommet til* at anken må forkastes.
- (7) Saken har sitt utspring i at domfelte i 2005 ble tiltalt sammen med tre andre for å ha inngått drapsforbund hvor politibetjent B var én av to fornærmede. Under etterforskningen av saken var det foretatt et avhør av politibetjent B – fornærmede i vår sak – der han uttalte at han av en kilde hadde fått opplyst at domfelte ”var sterkt involvert i en sak med smugling av sprit i noen tømmerstokker”. Fornærmede gjentok dette da han avga forklaring ved Solør tingrett under behandling av straffesaken. Ved Solør tingretts dom av 3. februar 2006 ble de fire tiltalte frifunnet.
- (8) Etter frifinnelsen for drapsforbund innga domfelte anmeldelse av fornærmede til det særskilte etterforskningsorganet for å ha gitt uriktige opplysninger om domfelte, eventuelt for tjenesteforsømmelse. Anmeldelsen ble henlagt.
- (9) Om den etterfølgende overtredelsen av straffeloven § 132 a heter det i lagmannsrettens dom:
- ”Natt til lørdag 13. mars 2010 kjørte politiførstebetjent C uniformert politibil sammen med B. A var sammen med venner på en restaurant på Y der det ble drukket en del alkohol. B ble et samtaletema og det var i følge tiltalte mange av de tilstedeværende som var misfornøyd med B. Han ble, i følge tiltalte, oppfattet som spesielt nidkjær i tjenesten og det var mange av de tilstedeværende som hadde hatt noe med B å gjøre.**
- Ved tretiden om natten ringte A til Bs private mobiltelefon. A visste at B var i tjeneste og at han oppholdt seg på en trafikkkontrollpost i Z. Samtalen varte i 1 minutt og femti sekunder. A var opptatt av det B hadde sagt om spritsmugling. Det er uklart hva A sa. Da han ikke kom noen vei med spritsmuglingen, sa han at han ville oppsøke B for han visste hvor han oppholdt seg.’ Deretter la B på røret. Tiltalte ringte 3-4 ganger til uten at B tok telefonen. Etter hvert slo B av telefonen. Tiltalte sendte også 2 tekstmeldinger i løpet av natta, hvor det stod: ’Du er ingenting’ og ’Må være enig med alle at du er ei pingle. Bare liker plage alle, din stakkar’.”**
- (10) Lagmannsretten har lagt til grunn at domfeltes handling i form av oppringninger og tekstmeldinger til fornærmede var en rettsstridig gjengjeldelse for at fornærmede som aktør i rettsvesenet hadde knyttet domfelte til spritsmugling.
- (11) Jeg nevner at overtredelser av straffeloven § 132 a kan være av svært forskjellig karakter, der straffverdigheten kan variere. Dette er det også tatt høyde for i straffebestemmelsen, idet strafferammen er fengsel inntil fem år, og inntil ti år dersom det foreligger særdeles skjerpene omstendigheter.
- (12) I vår sak dreier det som om gjengjeldelse for en forklaring fornærmede tidligere hadde avgitt til politiet og til retten. Domfeltes gjengjeldelseshandling inneholdt ikke direkte

trusler, men uttalelsen om at han ville oppsøke fornærmede, innebar at den likevel hadde et tilsnitt av trusler ved seg. Det å beskytte vitner mot blant annet rettsstridige gjengjeldelseshandlinger må anses å være i kjerneområdet for straffeloven § 132 a. Innholdet i det som ble formidlet av domfelte til fornærmede, og måten det skjedde på, gjør at forholdet er i nedre sjikt av hva som rammes av bestemmelsen.

- (13) Den klare hovedregel ved overtredelse av straffeloven § 132 a er ubetinget fengselsstraff. Dette gjelder selv om man er i det nedre sjikt av anvendelsesområdet for bestemmelsen, se Rt. 2002 side 846 og Rt. 2010 side 1165. Den betydelige samfunnsinteresse som ligger i at blant annet den som forklarer seg som vitne i straffesak ikke utsettes for rettsstridige handlinger i form av gjengjeldelse for den forklaring som vedkommende har gitt, tilsier etter min mening at det må foreligge særlige formildende omstendigheter for å kunne reagere med en betinget fengselsstraff.
- (14) Dommen inntatt Rt. 2010 side 1165 fastslår at det ikke er grunnlag for at en rettsstridig gjengjeldelseshandling overfor en som har forklart seg som vitne skal bedømmes mildere enn rettsstridig handling som foretas med sikte på å påvirke et vitnes forklaring. Det unntaket som Høyesteretts flertall angir i avsnitt 16, hvor den etterfølgende rettsstridige handling må ”anses som en impulshandling fremsatt i frustrasjon”, kan ikke gjelde her. Domfeltes handling i vår sak hadde ikke preg av noen impulshandling, idet det var gått over fire år siden fornærmede avga forklaringen i retten, til gjengjeldelseshandlingen ble begått.
- (15) Fra Høyesterett foreligger det tre dommer hvor det ikke er idømt ubetinget fengselsstraff for overtredelse av straffeloven § 132 a. I to av disse var det helt spesielle forhold som tilsa at det ikke skulle reageres med ubetinget fengselsstraff. Dette gjelder Rt. 2007 side 439, hvor det ble idømt en betinget fengselsstraff og en ubetinget bot, jf. straffeloven § 52 nr. 3. Straffen var begrunnet i at strafforfølgningen hadde tatt lang tid. Videre gjelder det Rt. 2007 side 626, der det ble idømt samfunnsstraff under henvisning til domfeltes unge alder og den lange tiden som hadde gått siden forgåelsen fant sted.
- (16) Heller ikke i dom inntatt i Rt. 2003 side 1800 ble det idømt ubetinget fengselsstraff. Gjerningspersonen ble der idømt betinget fengsel i 24 dager for å ha trengt seg inn til en dommer julaften for å klage over den behandling han hadde fått i rettssystemet. Straffen som der ble fastsatt, gir imidlertid etter min mening ikke et dekkende uttrykk for gjeldende straffenivå for denne type handlinger.
- (17) Slik jeg ser det, foreligger det i vår sak ikke formildende omstendigheter som tilsier at straffen bør gjøres betinget. Selv om domfelte hadde ønske om å få nærmere opplysninger om bakgrunnen og grunnlaget for fornærmedes vitneforklaring om at domfelte var involvert i spritsmugling, minsker ikke dette alvorligheten av domfeltes handlinger. Dette gjelder i særdeleshet her, hvor det var gått lang tid siden fornærmede hadde avgitt forklaring, og domfelte hadde hatt rikelig tid til ettertanke. Om betydningen av dette siste, viser jeg også til Rt. 2007 side 626 avsnitt 12.
- (18) Jeg stemmer for denne

DOM:

Anken forkastes.

- (19) Dommer **Falkanger:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (20) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- (21) Dommer **Webster:** Likeså.
- (22) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (23) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekrefte: